

Podle barevného rozlišení na monitoru chovatelé mají přehled o tom, jaká skupina krav se aktuálně dojí, i o průběhu dojení

jednotku stání také zjistit doplňující zootechnické údaje o konkrétní dojnici,” doplnil Martin Braun.

Velká očekávání jsou na místě

Rychlost otáčení kruhu si může každý chovatel nastavit podle potřeby. V Černově zvolili desetiminutový interval, který stačí k tomu, aby se většina krav stihla podojit dříve, než se kruh otočí. Při této rychlosti se obslouží 168 krav za hodinu, produkční stádo tak při trojím dojení denně stráví v dojírně bezmála dvanáct hodin. Jak již bylo uvedeno, na každé směně jsou pouze dva pracovníci – naháněč,

který se postará o přivedení nové skupiny, a odborný dohled na dojírně, jenž má za úkol kontrolovat průběh dojení a řešit případné nedostatky.

„Kromě technologických a softwarových vylepšení se dojírna DairyProQ od těch předchozích používaných kruhových dojíren zásadně liší v tom, že nyní jsou krávy v dojícím stání hlavami dovnitř. To se ukázalo být problém u některých starších dojníc, ale na druhou stranu je třeba říci, že si poměrně rychle zvykly. Pořízením robotizované dojírny jsme na každé směně ušetřili jednoho ošetřovatele a až ze sedmdesáti procent nahradili

Při odchodu z dojírny krávy procházejí selekční brankou

vynaloženou fyzickou práci. Současně jsme tím odstranili chybovost ošetřovatelů, kteří nedodržovali doporučené pracovní postupy. Je na místě dodat, že zmiňovanou robotizovanou dojírnu jako první instalovali v Agrodružstvu Blížkovice, kde nás s jejím provozem velmi ochotně seznamoval Ing. Ivo Pospíchal. Vzhledem k tomu, že naši cestu na školení do Německa, kde sídlí firma, která dojírnu DairyProQ vyrábí, zavřela kovidová pandemie, byly jeho rady a zkušenosti velmi cenné a chtěli bychom mu touto cestou poděkovat,” dodal na závěr naší návštěvy Martin Braun.

Výše uvedené kroky spolu s optimalizovanou výživou zohledňující koncentraci živin v krmné dávce přinesly kýžený efekt. Podle výsledků v kontrolním roce 2019 byla průměrná užitkovost stáda v Černově na 12 478 kg mléka, jinými slovy každá ustájená dojnice nadojí 36,1 litru mléka denně. To je nejvyšší užitkovost v pelhřimovském okresu. V rámci republiky pak mezi farmami nad 300 dojníc chovatelům zemědělské společnosti Rozvodí Černov ještě letos v září náleželo třetí místo.

Martin Jedlička

V Lípě se zlepšili nejvíce

Mléčná farma Lípa ročně produkuje 3,3 mil. kg mléka od 310 chovaných holštýnských krav. V soutěži Mléčná farma roku byla vyhlášena skokanem roku, tj. ve srovnání s ostatními farmami se meziročně nejvíce zlepšila v šesti základních sledovaných parametrech.

Letošním skokanem roku v „mléčné lize“ se stala Zemědělská akciová společnost Lípa (Havlíčkův Brod) soutěžící v kategorii Holštýn, u které se zlepšilo všech šest hodnocených ukazatelů a která dosáhla 436 bodů. Mezi ročníky 2019 a 2020 se u společnosti zkrátilo mezidobí z 412 na 404 dní, snížil se průměrný počet somatických buněk z 260 na 204 tis./ml. A tím se zlepšilo (zvýšilo) i lineární skóre somatických buněk. Farmě se též zvýšil obsah tuku a bílkovin v mléce, ze 171 na 164 se snížil průměrný laktační den a průměrný nádoj se zvýšil z 28,1 na 37,5 kg. Zeptali jsme se ředitele podniku Ing. Ondřeje Balouna a hlavního zootech-

Produkční stáj v Lípě z roku 2017 je vybavena technickými novinkami

nika Miroslava Prchala, jak lze meziročně dosáhnout maximálního zlepšení zmíněných parametrů.

Menší podnik žijící v souladu s obcí

„Jsme menší zemědělský podnik, hospodaříme na výměře 950 ha a z toho je 150 ha trvalých travních porostů, asi 800 ha je půda orná. Zaměstnáváme 40 stálých pracovníků, provozujeme klasickou zemědělskou výrobu, pěstujeme kukuřici, pšenici, ječmen, řepku, 60 ha brambor a krmné plodiny, jako jsou např. luskovinoobilné směsky, jetel, vojtěšku. Prostřednictvím naší dceřiné společnosti Blogas, s. r. o., rovněž provozujeme bioplynovou stanici o výkonu 550 kW, která využívá kejdu skotu a kukuřičnou siláž. Proto je naší stěžejní plodinou kukuřice. Dříve jsme pěstovali ve větším objemu také brambory. Abychom zachovali správnou praxi a osevnické postupy, máme dohody s ostatními podniky a kukuřici si necháváme pěstovat ve službě. Nechceme ji na pozemky zařazovat několikrát po sobě, zvláště, když je nyní veřejnost na kukuřici a řepku více citlivá,“ v kostce představil společnost Ondřej Baloun a dodal, že v roce 2018 otevřeli farmářský obchod s názvem Ze dvora, kde nabízí potraviny od regionálních výrobců – především mléčné výrobky, chléb a pečivo, brambory, maso a další výrobky. Rentabilita je diskutabilní, ale pro občany obce to znamená určitý bonus v podobě možnosti nákupu i o víkendech. Podle ředitele je tento vkusně zařízený obchůdek především dobrou propagací zemědělského podniku.

K předání ocenění došlo v „sini slávy“ ZAS Lípa, kde již jeden diplom za mléčnou produkci mají – ale je z roku 1982. Zleva – Ing. Jiří Klos, Ecolab, Ing. Ondřej Baloun, Miroslav Prchal, Ing. Milan Richter, Ecolab, Ing. Jiří Burdych, VVS. Zootechnik obdržel od společnosti Ecolab přístroj na měření somatických buněk

Výborná užitkovost

Vratme se ale k chovu dojníc: „V současné době chováme 310 holštýnských krav plus mladý skot představující obrát stáda – celkem tedy asi 700 kusů skotu. Průměrná roční užitkovost z posledního kontrolního období je 11 400 kg za laktaci, složky 3,82 % tuku a 3,51 % bílkovin. Dosáhli jsme při tom mezidobí 391 dní. Vždy zdůrazňuji, že výsledky jsou při dojení dvakrát denně. Pokud bychom přidali třetí dojení, asi by byla čísla ještě lepší,“ představil skvělé výsledky ředitel podniku.

Mléko je dodáváno do mlékárny Pragolaktos přes odbytové družstvo Viamilk, menší část je prodávána v mléčném automatu umístěném ve vestibulu provozní budovy.

„Do živočišné výroby jsme v poslední době dost investovali. Kravín s 260 boxovými loži stál 56 milionů Kč. V návaznosti na to jsme pořídili samojízdný krmný vůz za pět milionů. Dále jsme investovali více než milion do úpravy mísirny krmiv. Připravujeme také investice do teletníku a do odchovu jalovic. Co se týče teletníku, máme dvě možnosti – buď výstavbu nového, nebo rekonstrukci jedné ze stávajících budov v areálu. Nabízí se instalace venkovních individuálních boxů pod přístřešek s využitím milk-taxi a nebo komplexní řešení v podobě vzdušné stáje a mléčného krmného automatu. Nově jsme také vyčlenili 5 ha orné půdy, kterou budeme zatravňovat, jako výběh pro krávy stojící na sucho – chceme jim zlepšit wel-

fare,“ přidal se do rozhovoru hlavní zootechnik Miroslav Prchal.

Welfare se vyplácí

Dojnice v Lípě mají velice sofistikovaně zajištěnou pohodu. Jde o „chytré“ řízení mikroklimatu v produkční stáji, která byla postavena v roce 2017. Automatický systém ovládání bočních plachet haly koresponduje se systémem ovládání horizontálních ventilátorů a s automatickým osvětlením stáje. Vše je napojené na čidla a meteostanici, díky čemuž se mikroklima stáje průběžně optimalizuje. Boční plachty se zatahují automaticky podle teploty prostředí, vlhkosti a proudění větru. Také ventilátory pod střechou výrazně přispívají k výměně vzduchu v závislosti na aktuálních podmínkách. Osvětlení ve stáji

Obchůdek Ze dvora výborně reprezentuje zemědělský podnik

Pohled do 24místné dojírny GEA

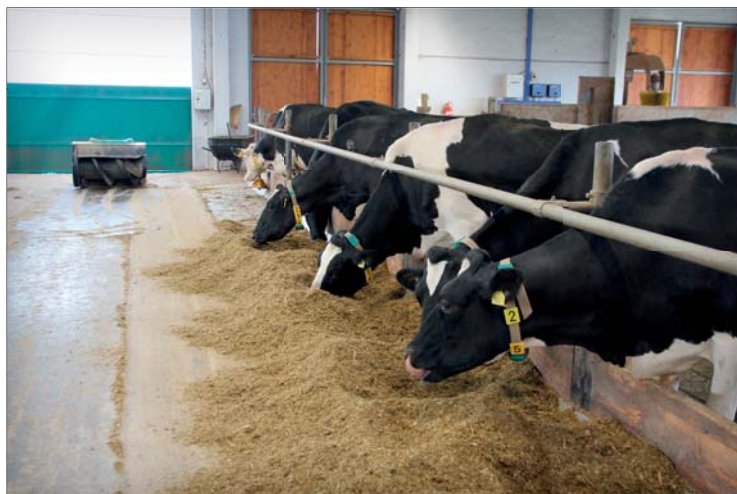

je řízeno pomocí čidel – je tedy automaticky plynule regulovatelné na základě předepsané intenzity osvětlení. „Na tento chytrý systém řízení mikroklimatu Zemědělská akciová společnost Lípa získala speciální dotaci v programu Inovace v živočišné výrobě, projekt byl realizován ve spolupráci s VÚŽV Uhřetěves a Mendelovou univerzitou v Brně,“ vysvětlili ředitel spolu se zootechnikem.

S rekonstrukcí stáje byla instalována také kruhová dojírna GEA pro 24 dojníc. Představuje pohodlné prostředí nejen pro dojnice, ale také pro obsluhu. Lze říci, že je vzhledem k počtu krav naddimenzována. Podojení celého stáda trvá 2,5 hodiny. Zatím se vysokoprodukční holštýnky dojí v Lípě dvakrát denně.

Jak dosahujete kvality mléka?

Na otázku zlepšení ukazatelů kvality mléka odpovídá hlavní zootechnik Miroslav Prchal následovně: „Dodržujeme vše, co se dělat má – predip, odstříky, používáme mokrou hygienu – utěrky pereme v pračce, dojírna je vybavena stimulací na začátku dojení. Po skončení dojení používáme postdip. Zaprahujeme zatím kompletně antibiotiky a zátkou, ale chceme do budoucna používání antibiotik omezit. Věnujeme hodně úsilí k udržování čistoty a hygieny, zejména na dojírně. Máme ale za to, že používání vody v dojírně přispívá k šíření mikroorganismů, tak se snažíme jakékoli stříkání v těchto prostorách snížit na minimum,“ vysvětlil hlavní zootechnik.

Pravidelné přehrnování krmiva je zajištěno robotem značky Wasserbauer

„Jde o postupné zlepšování. Nic konkrétního jsme v posledním roce nezažili, letos to vyšlo nám, příští rok to vyjde někomu jinému. Hlavním faktorem, který přispěl ke zvýšení dojivosti, byla podle mne vydařená objemná krmiva z roku 2019. Zejména velice kvalitní kukuřičná a hrachová siláž se zasloužily o velký skok v nádoji. Pokud jde o poradenství ve výživě, dlouhodobě spolupracujeme s Vladimírem Musilem, zootechnikem z Agrasu Bohdalov a společností VVS Verměřovice, s. r. o. Praktikuje fázovou výživu, používáme speciální směsi od dodavatele. Na žlab zakládáme TMR pouze jednou denně,“ vyjádřil se k nárůstu užitkovosti Ing. Baloun. Zootechnik Prchal však pojmenoval ještě jeden faktor. „Do nové stáje jsme v roce 2017 umísťovali především pr-

votelky, dnes jsou tyto krávy na druhé a třetí laktaci, takže nejvíce dojí. Průměrná dlouhověkost stáda je 2,35 laktací. Brakace se nám od uvedení do provozu nové stáje výrazně snížila, již nastoupila brakace zootechnická, např. na základě užitkovosti, PSB nebo reprodukce. Počet krav jsme ze 262 kusů v roce 2017 navýšili z vlastního obratu na 310 a už jsme prodali možná 100 jalovic,“ doplnil zootechnik s tím, že cílem je počtem zvířat být asi 10 % pod maximální kapacitou stájí, aby krávy měly pohodu.

Býky vybírá pan šéf...

Když vedoucí zemědělského podniku fandí a rozumí živočišné výrobě, je to vždy na její úrovni znát. „Dříve jsme synchronizovali pomocí OvSynchronu, nyní už pouze vyhledáváme

říje pomocí aktivity metrů (obojků) propojených s dojírenským softwarem. Pokud kráva nezabřezává do 95 dnů, pak používáme teprve nějakou hormonální stimulaci. Nově jsme začali využívat také býka na doskok. Ukazatele reprodukce jsou dobré, ale máme tady také rarity, které tyto ukazatele výrazně zhoršují. Jako např. připouštění krávy 600 dní po teleti, která stále dojí 48 litrů denně, nadojila tedy za tuto laktaci 25 tisíc litrů,“ zmínil hlavní zootechnik. „A nemusíme ji zaprahovat,“ usmívá se Ondřej Baloun, který má zkušenosti jako plemenář. Přípravný plán je tedy na něm. Využívá nabídky většiny plemenářských firem na trhu a vybírá především holštýnskou genetiku s americkým původem a s preferencí prověřených býků. Asi třetinu výběru tvoří býci genomictí. Inseminace je řešena službou od společnosti CRV. „Při výběru býka hledím na somatické buňky, dlouhověkost, preferuji střední tělesný rámec, plodnost a rozmístění a délku struků. Je to dost ukazatelů, ale když nahlédnete do katalogu, je tam třeba 80 plemenných hodnot. Aktuálně se nejvíce využívá Moliere, AltaZarek, Morant, Frazzled, Duke, Crimson, Axel a další.

Do budoucna máme ještě hodně před sebou. Pokud ušetříme investici zamýšlenou na teletník, jsou na prvním místě úpravy silážních žlabů,“ doplnil na závěr hlavní zootechnik Miroslav Prchal a ředitel Ondřej Baloun.

Lukáš Prýmas

1/3
200 x 81